Aº. 1843. Nº. 15.

ZONDAG DEN 19ten FEBRUARIJ.

JE MAINTIENDRAI

SURINAAMSCHE COURANT.

PARAMARIBO.

Gouvernements Secretarij.

PARAMARIBO, *den* 18 *Februarij 1843.*

Bij resolutie van den Gouverneur Generaal van den 16den dezer maand, No. 212, is op het daartoe door denzelven gedaan verzoek, aan den Heer C. J. WOLFF JULIAANS verleend *eervol* ontslag als Burger Kapitein der divisie *Saramacca*, en in deszelfs plaats als zoodanig aangesteld, de 1e. Luitenant *à la suite* derzelve divisie, W. MAYNARD.

De Gouvernements Secretaris,
G. S. DE VEER.

ADVERTISSEMENTEN.

(6409) Aan het Departement der *Onbeheerde Boedels*, zijn gedevolveerd de navolgende Boedels, als:

Van JOHN SMITH WHITE, den 1sten Januarij 1843; HENDRIK ALBERTUS WILLEM TEMMENS, den 7den dito; CHARLOTTE THEODORA CAPADOCE, den 9den dito; en ROZA van V. W. NIEHENKE, den 20sten dito.

En worden mitsdien bij deze alle Crediteuren en Debiteuren derzelve opgeroepen, ten einde en op pœne als bij art. 14 en 16 van het Reglement voor opgemelde Administratie is bepaald.

Paramaribo, den 18 *Februarij 1843.*

De fungerende Curators en Weesmeesters,
J. O. N. ENGELBRECHT.
CHs. LIONARONS.

Tweede Advertentie.

(6479) Aan het Departement der *Onbeheerde Boedels*, zijn gedevolveerd de navolgende Boedels, als:

Van JOHAN WILHELM BECKER, den 6den Februarij 1843; JEAN PIERRE OLIVIER, den 7den dito; en AMINBA van SUCHARIT, den 14den dito.

En worden mitsdien bij deze alle Crediteuren en Debiteuren derzelve opgeroepen, ten einde en op pœne als bij art. 14 en 16 van het Reglement voor opgemelde Administratie is bepaald.

Paramaribo, den 18 *Februarij 1843.*

De fungerende Curators en Weesmeesters,
J. O. N. ENGELBRECHT.
CHs. LIONARONS.

Eerste Advertentie.

PARAMARIBO, *den* 18 *Februarij 1843.*

In opvolging van art. 37 van het Reglement voor het Departement der *Onbeheerde Boedels*, zal gedurende den tijd van *veertien* dagen ter Secretarie van het Collegie van Commissarissen voor opgemeld Departement ter *visie* liggen, de Repartitie-rekeningen van de Boedels PIETER GEESKEN, THEODORUS BOSMANS, FRANS FEUCHTER, H. C. ZIETSCH, en DAVID RAPHAËL DE MEZA.

De Secretaris,
F. C. COBLIJN.

(6410) Ten nutte van belanghebbenden, wordt door den ondergeteekenden, als daartoe door het Collegie van Commissarissen voor het Departement der *Onbeheerde Boedels*, geautoriseerd, bekend gemaakt, dat gedurende het jaar 1842, bij opgemeld Departement zijn geliquideerd de navolgende Boedels, als:

		SALDO IN KAS.	
1.	GEORGE BENJAMIN MAYNARD . . .	*f* 473	23⁵.
2.	JACOB DE LEON . .	» 1448	66⁵.
3.	HENDRIK VALANT .	» 46	76⁵.
4.	BEREND JANS . .	» 1154	18.
5.	WILLEM BLIEKVELD	» 272	25.
6.	JOHAN FREDRIK SCHWAAN . . .	» 191	49⁵.
7.	CAROLUS MARTINUS ENGERT Da. . .	» 461	05⁵.
8.	THERESIA HENDRIKA STOLKERT . .	» 1368	97⁵.
9.	JULIEN JOSEPH JULIEN	» 307	47.
10.	LUCIA van JACOT .	» 46	28.

Wijders dat gedurende hetzelfde tijdvak zijn afgeloopen in eenen staat van *insolventie* de Boedels: ANDREW CHARRURIER, JACOB GOMPERTS, BEBE van BERRANGER, HENRY JACQUES AR BOUS, PIETER VOS, JACOBUS HENDRIKUS VAN DER KAMP, de geëxisteerd hebbende Firma van KAMPF en VAN DER KAMP, JOHANNES PIETER HENDRIK KENSWIL, GERHARDUS VAN WIJK JR, ESTHER VAN HOEUFT en EZECHILL BAREND.

Paramaribo, den 18 *February 1843.*

De Secretaris bij het Collegie voornoemd,
F. C. COBLIJN.

(2571) Over *veertien* dagen, den dag en datum nader te bepalen, zullen fungerende CURATORS door den Vendumeester M. A. KEIJSER, publiek doen verkoopen:

Het *HUIS* en *ERF*, op den hoek van de *Heeren-* en *Oranje Straten*, N. W La. A. No. 110 en O. W. La. A. No 80; aankomende den Boedel R. GOLLENSTEDE.

Paramaribo den 18 *Februarij* 1843.

M. N. ARLAUD,
2de Commies.

(4919) De Exploicteur bij het Geregtshof te *Suriname*, zal op Vrijdag den 24sten Februarij 1843, des voormiddags om *half negen* ure, ten overstaan van Heeren Gecommitteerde Raden uit gemeld Geregtshof, publiek bij Executie verkoopen:

De Slaven met namen: *Sophia* en *Meerja*; aankomende C. F. CAPADOCE, (nu Boedel.)

Paramaribo, den 18 Februarij 1843.

T. M. SCHOTBORGH.

(4936) De Exploicteur bij het Geregtshof te *Suriname*, *belast met de vervolgingen der nalatige belastingschuldigen*, zal op Vrijdag den 24sten Februarij 1843, des voormiddags om *half negen* ure, ten overstaan van Heeren Gecommitteerde Raden uit gemeld Geregtshof, publiek bij Executie verkoopen:

De Slaven met namen: *Martina*, *Charlotte*, *Wilhelmina*, *Frederik*, *Marius*, *Eduard*, *Henriette*, *Europa*, *François*, *Jan* en *Charles*; aankomende J. J. MUNTZ en nom ux.

De Slaven met namen: *Antje*, *Patientie*, *Selly*, *Clarina*, *Bosie* en *Frederik*; aankomende MARTHA NAARSTIG.

Paramaribo den 18 Februarij 1843.

T. M. SCHOTBORGH.

(6413) SEQUESTERS in de Plantage *Fredrikslust* ½ aandeelen, bieden bij *publieke inschrijving* te koop aan:

p. m. 790 ℔ heele en } Koffij,
» » 120 » gebroken }

De inschrijvings-billetten zullen aangenomen worden tot *WOENSDAG DEN 22 FEBRUARIJ*, des morgens ten *half negen* uren, ter Griffie van het Geregtshof (alwaar de MONSTERS ter *visie* liggen), en alsdan worden geopend ten overstaan van Heeren Gecommitteerden uit den Hove.

Het hoogste bod goedgekeurd zijnde, zal de *KOFFIJ* aan de Waag geleverd worden en door den Kooper *f* 1-20 voor elke ledige BAAL moeten worden betaald.

Paramaribo, den 17 Februarij 1843.

(6482) Bij inschrijving te Koop van de Plantaadje *Nieuw Meerzorg*:

p. m. 6500 ℔ *witte bast*, }
» » 2500 » *zwarte do.*, } *KOFFIJ.*
» » 300 » *gebroken* }

Waarvoor de inschrijving-billetten zullen worden aangenomen, ten huize des ondergeteekenden tot Donderdag den 23sten dezer, des voormiddags ten *elf* uren, wanneer dezelven ten overstaan van den Heer President voor het Departement der *Onbeheerde Boedels* zullen worden geopend, en het hoogste bod, des goedgekeurd worden aangenomen.

De Kooper zal de *Koffij* voor zijne rekening en risico van Plantaadje moeten laten afhalen, en voor elke ledige Baal *f* 1-20 restitueren.

Paramaribo den 18 Februarij 1843.

CHs. LIONARONS qq. c. s.

SURINAAMSCHE MAATSCHAPPIJ VAN Weldadigheid.

*** VERGADERING van HOOFDBESTUURDERS en ONDERSCHEIDENE COMMISSIEN, op Dingsdag den 21sten Februarij 1843, 's avonds ten 7½ uren, in het locaal van de Loge *Concordia*.

(6414) De VENDU van WINKELWAREN, GEREEDSCHAPPEN en PLANTAADJE BENOODIGDHEDEN zal plaats hebben ten huize van den ondergeteekenden op *WOENSDAG* den 22 dezer, 's namiddags ten *vier* uren. — Zijnde de GOEDEREN van *heden* af te bezigtigen.

Paramaribo, den 18 *Februarij 1843.*

S. WITTERING.

(6415) *PATENT-* en *LIJN OLIE* in pullen, en aangemaakt *WITLOOD* in vaatjes; — te bekomen bij

N. BOX & Co.

Verloren:

Een GOUDEN *POTLOOD-PEN*, zijnde gemerkt DR. B.; de Vinder wordt verzocht dezelve ter dezer Drukkerij te bezorgen, kunnende op eene *genereus* belooning staat maken. (4958)

Iets over het Eiland Madeira.

Het Eiland Madeira (*) hetwelk in de maand Junij des jaars 1419, door twee Portugesche zee-lieden, Joas Gonzalvaz Zarvo en Tristram Vaz Taxeira ontdekt werd, vormt een onregelmatig, langwerpig vierkant, welks grootste lengte van het Oosten naar het Westen ongeveer vijftien, de grootste breedte van het Zuiden naar het Noorden ongeveer vier geographische mijlen bedraagt. Het bekwaam deszelfs naam ter oorzake de eerste ontdekkers hetzelve geheel met digte bosschen bedekt vonden, en *madeira* in het Portugeesch *hout* beteekent. Thans zijn die bosschen, voornamelijk aan de Zuidkust, door de bebouwing, zeer gedund geworden, waardoor dan ook de inwoners dikwijls uit scherts zeggen, men kon hetzelve eerder *Ilha de pedra*, dan *Ilha de madeira* noemen.

De stad op dit Eiland heet Funchal. — De meestal kleine witte huizen der stad strekken zich amphitheaters-gewijze aan de achter haar liggende bergen, welke met nette landhuizen en wijngaarden bedekt zijn, opwaarts uit: hier en daar verheft zich een kokos-palm of een pisang, en in den achtergrond ziet men dan zeker zes duizend voet hoogen *Pico ruivo*, den hoogsten berg van het Eiland, wiens kruin steeds in wolken gehuld is.

Het Eiland is over het geheel bergachtig; zelfs in de stad zijn er weinig effene straten, en men mag uitgaan, waar men wil, zoo moet men klimmen.

Het klimaat van het Eiland is voorzeker een der aangenaamsten; weshalve ook jaarlijks in den herfst de teringachtige Engelschen hier heen komen, om hun leven nog voor een paar weken of maanden te verlengen; want gewoonlijk worden zij door de Artsen niet eerder hier heen gezonden, dan wanneer er geene hoop tot genezing meer overig is, en vele zijn reeds op de reis derwaarts gestorven. In den winter, namelijk in de maanden October, November en December, daalt de Thermometer zelden onder 12°. *réaumur*, uitgenomen op de bergen in het noordelijke deel des Eilands, alwaar het somwijlen sneeuwt; de sneeuw echter nooit langer dan één of twee dagen blijft liggen. In de maanden Julij en Augustus gaat de warmte gewoonlijk den 28sten graad niet te boven; eene uitzondering maakte de zomer van het jaar 1827, als wanneer de Thermometer in de schaduw tot 30 graden steeg. De stad is het warmste gedeelte van het Eiland, en de Temperatuur is hier altijd 8—10 graden hooger, dan in het noordelijk gedeelte. — Regen is, in den zomer, uiterst zeldzaam, en er verloopen dikwijls vier tot vijf maanden, zonder dat er een droppel valt; alles moest derhalve verdroogen, zoo wanneer het aardrijk niet des nachts door den sterken daauw verfrischt werd. In den winter stroomt echter dan ook het water dikwijls drie, vier dagen lang, zonder ophouden, in zulke hoeveelheid naar beneden, dat alles in een half uur overstroomd is; en in een dal, alwaar men gisteren nog droogvoets ging, bruist heden een geweldige stroom, welke boomen en rotsen met zich mede voert. In het jaar 1803, den 10den October, werd door zulk eenen vreesselijken waterstroom een gedeelte der stad en de oudste kerk, *Nossa Senhora de Calhao* genaamd, welke de eerste ontdekker Zargo gebouwd had, weggerukt, en nog tegenwoordig viert men jaarlijks dezen dag in de kerken.

Het hoofd-product van het Eiland is de wijn, welks eerste druiven (wijnstokken) van het Eiland *Kreta* hierhenen zouden overgebragt zijn. Naarmate van den grond en ligging des oords, geeft het zeer vele soorten van druiven, de besten zijn: *Malvasia*, *Sercial* en *Tinta*; den eersten levert den kostbaarsten wijn, welke in Engeland onder den naam van *Malmsey* bekend is. dan volgen *Bastardo*, *Bual*, *Negra*, *Molle* en *Verdelho*, en hierop volgen de geringere soorten *Babora*, *Alicante*, *Negrinha*, *Listram*, *Ferral* en *Muscatel*. Deze laatste soorten worden, onder elkander vermengd, geperst; *Malvasia*, *Sercial* en *Tinta* echter ieder voor zich bijzonder, en slechts datgene wordt tot wijn genomen, wat bij het eerste persen uitloopt. De andere soorten worden nog ten tweedenmale geperst, en ten laatste op de massa, welke terug blijft, water gegoten, dezelve met de voeten door elkander getreden, en ten derdemale der pers onderworpen. Dit laatste vocht, hetwelk *Agua pé*, (voet-water), genoemd wordt, is doorgaans de eenige drank der landlieden. Alle *Madeira-wijnen* zien er in den beginne rood uit; eerst na verloop van twee of drie jaren verliezen zij deze kleur en worden telkens geler.

Om den wijn te verbeteren legt men de vat dikwijls jaren lang in de zon: zoo ligt altoosdurend in de nabijheid der stad, aan het strand, alwaar de grootste hitte is, eene groote menigte derzelve. Vele eigenaars leggen denzelven ook, om deze verbetering spoediger te bewerken, in bijzondere daartoe ingerigte, heet gemaakte gewelven, *stufas* genaamd; doch wordt een op deze wijze bereidde wijn niet voor zoo goed gehouden, en de fijne kenners proeven het dadelijk, of hij in de zon of in eene *stufa* gelegen heeft. Ook doet men hem op schepen, welke naar Oost-Indiën gaan, en laat hem dikwijls die reis een paar maal doen. Het gezochtste en duurste was de wijn in de jaren 1806 tot 1818. In het jaar 1813 werden alleen 22,314 pijpen uitgevoerd, en de beste kostte toenmaals vier honderd tot vijf honderd Spaansche daalders; in het jaar 1826 daarentegen werden er slechts tien duizend verzonden, en dezelfde wijn voor honderd en vijftig Spaansche daalders verkocht.

Behalve patates, yames en aardappelen, welke de voornaamste voedsel der landlieden zijn, bouwt men ook onze groenten: dezelve zijn echter veel slechter en harder bij ons. Evenzoo heeft ook het ooft, als appelen, peren, pruimen, kersen, enz. op verre na niet dien aangenamen smaak, dan het onze; echter geeft men zich ook niet de moeite het te veredelen, maar laat het alles over aan de natuur. Daarentegen kan men zich aan china's-appelen en aan de bananes, de vruchten van den pisangboom, laven. Suiker en koffij worden ook gebouwd, doch niet genoeg voor het benoodigde.

Van verscheurende of vergiftige dieren, de gewoonlijke plaag van warme landen, is *Madeira* geheel vrij; op het geheele Eiland is geen eenige slang, en het eenige wild viervoetige dier is het konijntje, dat veel gegeten wordt.

De inwoners zijn oorspronkelijke alle Portugezen, welke zich van tijd tot tijd hier neder gezet hebben, zij zijn meest van middelbare statuur, doch eerder groot dan klein, sterk gebouwd en van eene bruin-gele gelaats kleur. Onder de vrouwen vindt men somwijlen regt interessante phijsiognomiën, vooral schoone oogen; alleenlijk, even als in alle zuidelijke landen, verouderen zij zeer spoedig, en worden dan hatelijk.

De stad *Funchal*, de eenige op het Eiland, heeft omtrent twintig duizend inwoners, en zou haren naam ontleend hebben van het Portugesche woord *Funcho*, hetwelk venkel beduid, dewelke om de st[…] in menigte wast. De huizen, weinige uit[…]gezonderd, zijn niet hooger dan twee ver[…]diepingen, en vele bestaan er slechts uit één.

(*) Het Eiland *Madeira*, of (zoo als het gewoonlijk genoemd wordt) *Madera*, is gelegen in den Atlantischen of Westerschen Oceaan, naar de zijde van *Afrika*, ten westen van *Barbarije*, alwaar het Keizerrijk van *Marokko* gelegen is, ten zuiden der *Canarische Eilanden*, hetzelfde eiland, hetwelk Plinius noemt: *Cerne Atlantica*. Sommige noemen het de *Koningin der Eilanden*, ter oorzake van deszelfs vruchtbaarheid en schoonheid. Men meent, dat de ouden het gekend hebben onder den naam van het Eiland van *Juno* en van *Autolála*. Hetzelve is overvloeijende van suikerriet, honig en korengewas. De wijngaarden brengen daar druiven voort, den besten wijn der wereld uitleverende; men vindt daar trossen van omtrent twee voeten lang. (Zie, onder anderen van Hoogstraten, *Groot Algemeen Woordenboek*, *7de Deel*, bladz. 13, *artikel*: *Madera*.)

De Sigaarfabrijk te Manila.

De koninklijke cigaarfabrijk is geleg[…]
te Binondo (eene der voorsteden van M[…]
nilla), en in de nabijheid der kerk v[…]
dien naam. Wij gingen eerst door een[…]
steenen doorloop, naast welken de mag[…]
zijnen voor den tabak in bladen ware[…]
van daar kwamen wij in eenen naauwer[…]
gang, aan wiens eene eind eene poort w[…]
met eene portierskamer, door welke [..]
personen, die in de fabrijk werkten, ve[…]
trekken moesten, na zich aldaar voor[…]
door eenen daartoe aangestelden beamb[…]
te hebben laten onderzoeken, om 't sluik[…]
te beletten. Bij het binnen treden va[…]
dezen gang zagen wij het groote steene[…]
gebouw der fabrijk voor ons; boven de de[…]
was het koninklijke wapen van Spanj[…]
Wij gingen deze deur in, klommen een[…]
trap op, en zagen de "ontvangkamer vo[…]
de cigaren," waar, op platten van bambo[…]
de voor den verkoop gereed zijnde cigar[…]
lagen. Van uit deze zaal kwamen wij i[…]
een zeer lang vertrek, waar de geweldi[…]
tabaksreuk en een onophoudelijk geklo[…]
van steenen ons deden bespeuren, dat w[…]
ons in het midden der cigaarmakers bevo[…]
den. In deze kamer waren eene menigt[…]
vrouwen aan het werk; men verhaald[…]
ons, dat het getal van al de vrouwen[…]
jong en oud, die in de fabrijk bezighe[…]
vonden, ruim vier duizend bedroeg. D[…]
vrouwen zaten hier aan eene lange tafel[…]
bezig aan het rollen der tabaksbladen t[…]
cigaren, hetgeen op deze wijze geschied[…]
Het blad wordt op de tafel uitgespreid[…]
met water een weinig vochtig gemaakt e[…]
dan met stijfsel of papier beplakt; daar[…]
wordt het met eenen kleinen ronden stee[…]
glad geslagen, een tweede blad wordt [..]
vervolgens over gelegd, en nadat ook hie[…]
mede hetzelfde geschied is, is alzoo h[…]
dekblad der cigaar gereed; de kleine sni[…]
pers tabak (zijnde deze veelal hetgeen v[…]
de cigaren afgeknipt wordt om even la[…]
te zijn) worden binnen in het dekblad g[…]
rold, en tot dus verre is de cigaar ve[…]
vaardigd. Zij worden vervolgens tot bu[…]
dels elk van een bepaald getal, gebonde[…]
en daarna overhandigd aan andere vrou[…]
wen, die aan beide einden een stuk afsni[…]
den om dezelve de behoorlijke lengte t[…]
geven als wanneer zij geschikt zijn o[…]
verkocht te worden. De hoeveelheid d[…]
albier vervaardigd wordende cigaren mo[…]
verbazend zijn, en het grootste gedeel[…]
daarvan wordt in Manilla en de naburig[…]
gewesten verbruikt. De hoeveelheid, d[…]
uitgevoerd wordt, beloopt, zegt men, nie[…]
meer dan eene waarde van 100,000 dolla[…]
jaarlijks. De inkomst, welke het gouve[…]
nement uit deze monopolie trekt, wor[…]
gezegd omtrent 500,000 dollars jaarlijks [..]
bedragen. Beneden de kamers, waar [..]
vrouwen arbeiden, zijn omtrent duize[…]
mannelijke inboorlingen bezig aan het ve[…]
vaardigen van kleine papieren cigaren [..]
cigarillos. Zij zitten aan tafels, waaro[…]
eene hoeveelheid kleingehakten tabak lig[…]
het papier, dat vooraf in de noodige groot[…]
gesneden is, ligt mede naast hen geree[…]
De noodige hoeveelheid tabak wordt nu i[…]
een dier stukjes papier gelegd en gerol[…]
waarbij voornamelijk de twee duimen g[…]
bezigd worden, het maken dezer cigar[…]
gaat buitengewoon snel. De cigarillos we[…]
den zaamgepakt in bundels van vijftig stu[…]
elk, en daarop gerold in eenen omslag[…]
waarop het koninklijke wapen afgedrukt i[…]
Deze zijn alleen plaatselijke gebruik; wa[…]
neer men dit in aanmerking neemt, e[…]
voorts dat elke bundel dertig cigarillos beva[…]
dat tot het maken daarvan gestadig duize[…]
mannen aan het werk zijn, terwijl vierdu[…]
zend vrouwen nog bovendien in de cigaa[…]
fabrijk bezigheid vinden, dan kan men zic[…]
eenig denkbeeld vormen van de verbazend[…]
hoeveelheid tabak, die alleen op de Phili[…]
pijnsche eiland verbruikt wordt.

Te Paramaribo, bij J.J. ENGELBRECHT[…]